

Nieuwsbrief 2023-6 *Lawsonia intracellularis* (PIA)

Lawsonia intracellularis (bacterie die diverse vormen van PIA veroorzaakt) geeft gezien en ongezien veel schade. Maatregelen om deze kiem aan te pakken, verdienen zich al snel terug. Lees in deze nieuwsbrief meer over *Lawsonia intracellularis*. Daarnaast organiseren wij een 4-daagse studiereeks strategisch leiderschap vanaf 19 sept. Interesse? Neem contact op.

Lawsonia intracellularis

Lawsonia intracellularis is een bacterie die in de cellen van het varken leeft (in de darm, voorkeur voor het ileum (laatste stukje dunne darm)). Er zijn 2 vormen van ziekten die veroorzaakt wordt door deze bacterie: de acute vorm (proliferatieve hemorragische enteropathie (PHE), vaak acute PIA genoemd) en de chronische vorm (porcine intestinale adenomatose (PIA)).

Bron: Boehringer Ingelheim

Bron: Boehringer Ingelheim

Acute PIA

- Acuut dood
- Bloederige/zwarte mest

Chronische PIA

- Groeivertraging
- Verminderde uniformiteit
- Verminderde voerefficiëntie
- Slijten (klein, schraal, lang in het haar, grauw)

Bron: Boehringer Ingelheim

Subklinische PIA

- Geen symptomen, wel verminderde prestaties

Diagnose

- **Bloedonderzoek** (serologie)
 - IgG antistoffen aantoonbaar na darmbeschadiging of vaccinatie met Porcilis Lawsonia.
 - Zegt niets over de mate van darmschade.
 - Monitoring.
 - Infectiemoment bepalen (en daarmee vaccinatiemoment).
- **qPCR** (bacterie aantonen)
 - Mest
 - Speeksel
 - Darminhoud / darmwand
 - Slachtlijnonderzoek (10 ilea verzamelen uit één levering slachtvarkens, van elk varken stukje ileum halen en opsturen voor qPCR) => opsporen subklinische PIA.
 - Let op: enkel op het oog kan *Lawsonia*-infectie slecht beoordeeld worden.
- **Sectie**
 - Door middel van pathologisch onderzoek kan een sterk vermoeden van acute of chronische PIA vastgesteld worden. Voor de subklinische variant is bovengenoemd onderzoek nodig.
- **Histologie / immunohistologie**
 - Op celniveau stuk darm bekijken (+ evt. aantonen van de bacterie d.m.v. speciale technieken).

Vraag bij uw dierenarts naar de mogelijkheden.

Wist je dat?

- Hittestress zorgt voor verminderde doorbloeding van de darmen en er hierdoor darmschade optreedt?
- Varkens met een darmontsteking meer schade door *Lawsonia intracellularis* krijgen?
- Bedrijven waar acute PIA voorkomt, vaak de groei hoger dan gemiddeld is?
- PIA ongeveer een kruiwagen voer per ronde per 12 varkens kost?
- Acute PIA meer voorkomt in de zomermaanden?

Preventie en risicofactoren (RF)

- **Voeding**
 - Brijvoeding
 - Gisting = RF
 - Onjuiste DS% (droge stof) = RF
 - Voersamenstelling
 - Verteringsfout ileum = RF
- **Hygiëne**
 - Schoonspuiten hokken + desinfecteren
 - Troggen goed leeg en droog maken (ook na zuiver spuiten)
 - Verslepen van mest verspreidt PIA = RF
- **Klimaat**
 - Hittestress = RF
- **Stal en management**
 - **Mengen** van dieren vergroot kans op PIA-verschijnselen = RF
 - **Hokbezetting** (0,8m² per varken heeft meer risico op acute PIA dan 1m²)
 - Vleesvarkenbedrijven hebben vaker last van acute PIA dan gesloten bedrijven.
 - **Aanvoer** van 2 of meer herkomstadressen hebben relatief vaker acute PIA
 - **Stress** = RF
- **Vaccinatie** beperkt de schade door *Lawsonia intracellularis*
 - **Porcilis lawsonia** => effectief tegen subklinisch, chronische en acute PIA
 - In de spier
 - Naaldloos (in de huid)
 - Hogere reactie
 - **Enterisol ileitis** => effectief tegen subklinische en chronisch PIA. Daarnaast gunstig effect op microbiom en vermindert *Salmonella*-druk.
 - Oraal
 - Geen entreactie
- **Andere infecties:** = RF
 - Circovirus
 - *Salmonella*
 - Andere kiemen die darmschade geven

Behandeling

Omdat *Lawsonia intracellularis* een bacterie is, kan deze in acute gevallen behandeld worden met antibiotica (zoals producten met als werkzame stof tylosine, oxytetracycline, tiamulin, tylvalosine of valnemuline). Voor bestrijding van de chronische vorm zijn vaccinatie en aanpak van de risicofactoren belangrijke maatregelen.

Preventief moeten onderliggende risicofactoren aangepakt worden.

